

Aftale om det fremtidige evaluerings- og bedømmelsessystem i folkeskolen

29. oktober 2021

Folkeskoleforligskredsen (Socialdemokratiet, Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance) har den 29. oktober 2021 indgået aftale om det fremtidige evaluerings- og bedømmelsessystem i folkeskolen.

Det fremtidige evaluerings- og bedømmelsessystem skal bidrage til en endnu stærkere evalueringskultur i folkeskolen. Ligesom der skal etableres en stærkere opfølgingskultur. At teste eleverne skal skabe gennemsigtighed for elever, forældre, lærere og samfund. Og skal danne baggrund for opfølgning over for skoler og i undervisningen.

Gennem et dybt og systematisk kendskab til elevernes styrker og svagheder skal vi skabe et solidt grundlag for at støtte og stimulere alle elever, så de får det bedste ud af deres skolegang. Dermed får vi en folkeskole, der skaber de stærke faglige resultater, som alle partier er enige om, er helt centrale både for børnenes liv og for samfundet som helhed.

Folkeskoleforligskredsen har valgt at arbejde tæt sammen med parterne i *Sammen om Skolen* i forbindelse med denne aftale. Elever, forældre, lærere, ledere, pædagoger og kommuner har således været afgørende i udviklingen og valget af de nye redskaber.

Baggrund

Der er en række udfordringer med de nuværende nationale evalueringsredskaber – nationale test, elevplaner og kvalitetsrapporter – som oprindeligt blev indført for at styrke en systematisk evalueringskultur i folkeskolen.

VIVE's evaluering af de nationale test fra 2020 viser bl.a., at testene er et vigtigt styringsmæssigt redskab, men ikke altid opleves af lærerne som et relevant redskab til at tilrettelægge undervisningen med fokus på den enkelte elevs faglige udvikling.

EVA's undersøgelse af elevplanen fra 2020 viser, at der er udfordringer med anvendelsen af elevplanen, og kvalitetsrapporterne er kritiseret for at være for bureaukratiske. På nær for udfordrede elever, hvor redskabet har været gavnligt i samarbejdet mellem skole og hjem.

Uddannelsesparathedsvurderingen er blevet kritiseret for unødigt at stigmatisere eleverne med anvendelsen af termen "ikke-uddannelsesparat".

Sidst men ikke mindst er der politisk enighed om, at der har manglet fokus på opfølgning på faglige og/eller kvalitetsmæssige udfordringer for både skoler og elever med udfordringer i skolen, herunder elever med høj begavelse.

I det fremtidige evaluerings- og bedømmelsessystem vil der alene være obligatoriske test i læsning og matematiske færdigheder, eftersom disse færdigheder er afgørende for alle andre fag. I disse to discipliner testes løbende igennem skoleårene for at kunne følge progressionen i disse færdigheder hos eleverne. Desuden stilles kvalitetstest til rådighed i en række andre fag, som kan anvendes frivilligt. Eleverne møder således 14 obligatoriske test og evalueringsredskaber i løbet af deres skoletid. Heraf er 12 obligatoriske for alle elever, mens 2 er for udvalgte grupper, jf. tabel 1 nedenfor. Derudover stiller Børne- og Undervisningsministeriet 11 frivillige test til rådighed. Det er vigtigt for aftalepartierne, at testene ikke bidrager til yderligere teoretisering af skolen og er praktiske og anvendelige.

Overblik over de fremtidige test- og evalueringsredskaber fremgår nedenfor.

Tabel 1 Oversigt over test og evalueringsredskaber i det fremtidige evaluerings- og bedømmelsessystem	
Eksisterende (11 obligatoriske test/evalueringsskaber og 4 frivillige test)	Nye (14 obligatoriske test/evalueringsskaber og 11 frivillige test)
Nationale test	Folkeskolens Nationale Færdighedstest
Adaptivt testsystem (opgaver varierer i sværhedsgrad alt efter elevens niveau)	Lineært testsystem (alle elever får samme opgavesæt)
Resultater kan være vanskelige at aflæse for lærere pga. stor datamængde	Resultat kan aflæses direkte af lærere
Opgaver er fortlørlige	Forældre skal efter deres barns gennemførelse af test kunne se opgavespørgsmålene i testene og deres barns svar, hvis de ønsker det.
Test i slutningen af skoleåret	Test tidligt på skoleåret som grundlag for planlægning af undervisningen
Resultater kan følges lokalt, kommunalt og nationalt	Resultater kan følges lokalt, kommunalt og nationalt
10 Obligatoriske test (alle elever)	10 Obligatoriske test (alle elever)
<ul style="list-style-type: none"> Dansk (læsning): 2., 4., 6. og 8. klasse Matematik: 3., 6. og 8. klasse Engelsk: 4. og 7. klasse Fysik/kemi: 8. klasse 	<ul style="list-style-type: none"> Dansk (læsning): 2., 3., 4., 6. og 8. klasse Matematik: 2., 4., 6., 7. og 8. klasse
4 Frivillige test i biologi (8 kl.), geografi (8 kl.) og dansk som andetsprog (5. og 7. kl.)	11 Frivillige test <ul style="list-style-type: none"> Frivillige test i engelsk (4. og 7. kl.), natur/teknologi (6. kl.), fysik/kemi (8 kl.), biologi (8. kl.), geografi (8. kl.), dansk som andetsprog (5. og 7. kl.), historie (8. kl.), tysk (2. fremmedsprog, 7. kl.) og fransk (2. fremmedsprog, 7. kl.).
	Kvalitetsmærkning (certificering) af test <ul style="list-style-type: none"> Udvikling af kvalitetsmærkning (certificering) af test, som udbydes til skoler og kommuner fra andre offentlige og private leverandører. Så vidt muligt certificeres test i færdigheder, viden og kompetencer i historie, samfundsfag og praktiske/musiske fag.
	1 Obligatorisk screeningstest for læsevanskeligheder <ul style="list-style-type: none"> Klassebaseret screeningstest for læsevanskeligheder: Alle elever i 1. klasse

Test for risiko for ordblindhed	1 Test for risiko for ordblindhed
Mulighed for <i>Risikotest for ordblindhed</i> i børnehaveklassen og 1. klasse	Krav om <i>Risikotest for ordblindhed</i> senest i 1. klasse for elever med tegn på læsevanskeligheder
Sprogvurdering	1 Sprogvurdering
Obligatorisk sprogvurdering i børnehaveklassen <ul style="list-style-type: none"> • Frit valg af redskab • Data indrapporteres ikke 	Obligatorisk sprogvurdering i børnehaveklassen <ul style="list-style-type: none"> • Centralt it-understøttet redskab anvendes • Data indsamles nationalt
	1 Styrket fokus på højt begavede elever gennem tidlig opsporing og nye redskaber
	Sammenhængende indsatser for opsporing: <ul style="list-style-type: none"> • Helhedsvurdering af indledende tegn på særlig dygtighed hos elev • Screening via tjekliste • Tilbud om intelligenstag

Aftalepartierne er derfor enige om et fremtidigt evaluerings- og bedømmelsessystem, som styrker den lokale evalueringskapacitet og bidrager til en systematisk lokal evaluerings- og opfølgingspraksis med anvendelse af et bredt udvalg af forskellige evalueringsmetoder og -redskaber. Denne aftale omfatter således:

- Lineære test i matematikfærdigheder og læsning erstatter de adaptive test.
- Tidlig indsats ift. ordblindhed styrkes og påbegyndes allerede i 1. klasse gennem obligatorisk screeningstest for læsevanskeligheder og anvendelse af risikotest for ordblindhed.
- Obligatorisk redskab til brug for sprogvurderinger i børnehaveklassen.
- Styrket opsporing af højt begavede elever.
- Elevplanerne afskaffes og erstattes af et nyt dialogbaseret redskab kaldet *Meddelelsesbog*, der rummer få fokuspunkter og skal indgå i den løbende kontakt mellem skole og hjem. Heri vil der være særligt fokus på elever, som har enten særlige udfordringer, eller som har særligt stærke faglige forudsætninger såsom høj begavelse.
- Ændring og forenkling af uddannelsesparathedsvurderingen.
- Kvalitetsrapporterne afskaffes.
- Der etableres opfølgning på skoler, som ikke har tilfredsstillende kvalitet.

Ved at gå over til lineære test, som ligger i begyndelsen af skoleåret, er det partiernes vurdering, at det vil give mindre pres og større tryghed og gennemskuelighed for eleverne.

Sammen om Skolen

Aftalepartierne er enige om, at dialogen med folkeskolens parter i *Sammen om Skolen* har givet væsentlige perspektiver på, hvordan skolens evaluerings- og bedømmelsessystem kan forbedres, så det er meningsfuldt og anvendeligt både for elever og forældre, på den enkelte skole og i kommunen. *Sammen om Skolen* er således kommet med konkrete anbefalinger til indholdet i denne aftale. Aftalepartierne er desuden enige om, at *Sammen om Skolen* også skal have en central rolle i udmøntningen af en række initiativer, hvor de kommer med konkrete forslag til, hvordan

de politiske intentioner i denne aftale bedst kan realiseres. Aftalepartierne er enige om, at samarbejdet med *Sammen om Skolen* bidrager positivt til udviklingen af folkeskolen.

Formålet med det fremtidige evaluerings- og bedømmelsessystem

Test, feedback, karakterer og andre former for bedømmelse og evaluering er en integreret del af evalueringskulturen på tværs af klassetrin i folkeskolen i dag. Lærerne anvender således en bred vifte af test i undervisningen til at blive klogere på elevernes faglige udgangspunkter, så de kan tilpasse undervisningen til, hvor eleverne er.

Samlet set skal det fremtidige evaluerings- og bedømmelsessystem sikre løbende evaluering af og feedback til alle elever samt sikre en tidlig identifikation af elever med faglige og øvrige læringsmæssige udfordringer samt en systematisk opfølgning, fx for elever, der fagligt har det svært bl.a. grundet ordblindhed, og for højt begavede elever, som oplever udfordringer. Samtidig skal systemet gøre det muligt for kommunerne og på landsplan at følge med i, hvordan eleverne klarer sig fagligt. Skoler med kvalitetsudfordringer skal opdages hurtigt, så der kan sættes ind med relevante tiltag tidligt for at vende udviklingen. Det fremtidige evaluerings- og bedømmelsessystem skal samtidig bidrage til mindre bureaukrati og bedre muligheder for at finde de løsninger, som giver bedst mening lokalt.

Aftalepartierne er enige om, at evaluerings- og bedømmelsessystemet samlet set skal leve op til følgende:

- Det skal kunne anvendes til en let gennemskuelig og systematisk tilbagemelding til forældre og elever fra skolen om elevens faglige udvikling.
- Det skal understøtte det pædagogiske arbejde og en systematisk og stærk evalueringspraksis på skolerne, så undervisningen tilrettelægges med fokus på elevernes varierede udgangspunkter og sikrer deres faglige udvikling.
- Det skal på skole-, kommunalt- og nationalt niveau være muligt løbende at følge med i elevernes faglige udvikling, og der skal være en tidlig og systematisk opsporing af og opfølgning på elever, der klarer sig dårligt fagligt, eller som på grund af høj begavelse har brug for ekstra faglig stimulering.

Det er afgørende, at de forskellige elementer i det fremtidige evaluerings- og bedømmelsessystem anskues som dele af et sammenhængende evalueringssystem. Det skal bidrage til at styrke evalueringskapacitet og -praksis i lærernes, skolernes og kommunernes arbejde med evaluering og forbedring af kvaliteten. Aftalepartierne er derfor enige om, at det som del af det samlede lovforslag om det fremtidige evaluerings- og bedømmelsessystem skal tydeliggøres i folkeskoleloven, at der er en forpligtelse til systematisk arbejde med kvalitet og evalueringspraksis på alle skoler. Samtidig skal det stå tydeligt, at både lærere, skoler og kommuner er forpligtede til at følge systematisk op på kvaliteten. Målet er, at de forskellige elemen-

ter af det fremtidige evalueringssystem anvendes på en måde, der fokuserer mindre på dokumentation og afrapportering og mere på systematisk kvalitetsarbejde på alle skoler og i alle kommuner.

1. Test- og evalueringsredskaber i det fremtidige evaluering- og bedømmelsessystem

Som en central del af det fremtidige samlede evaluering- og bedømmelsessystem etableres "*Folkeskolens Nationale Færdighedstest*". Hernæst indføres test for ordblindhed og for høj begavelse. Desuden etableres en test- og evalueringsbank, hvor lærerne bl.a. kan få adgang til en række test udviklet af Børne- og Undervisningsministeriet samt henvisning til kvalitetssikrede yderligere testredskaber. Ligesom der kan findes inspiration til mundtlig og skriftlig feedback og evaluering.

Aftalepartierne er enige om, at aftalen omfatter i alt 14 obligatoriske test. Alle elever skal frem over møde 12 obligatoriske test og evalueringsredskaber i deres skoletid: En sprogvurdering i børnehaveklassen, en screeningstest for læsevanskeligheder i 1. klasse samt læsetest i 2., 3, 4., 6. og 8. klasse og matematiktest i 2., 4., 6., 7. og 8. klasse. Dertil kommer, at skolerne forpligtes til to nye screeninger af henholdsvis elever, med risiko for ordblindhed senest i 1. klasse og af højt begavede elever. Testene vil sammen med andre test- og evalueringsmaterialer være en del af skolers evalueringspraksis.

1.1 Adaptive test erstattes af lineære test: Folkeskolens Nationale Færdighedstest

Det er centralt for indlæringen i alle fag i folkeskolen, at eleverne får kundskaber i læsning og matematik. Hvis ikke elever får solidt fat herom, er det vanskeligt for dem at følge med i folkeskolens fag helt generelt. Desuden er der fortsat for mange elever, der forlader skolen uden at have disse kundskaber på plads i tilstrækkelig grad til at kunne klare sig. Der er på den baggrund enighed blandt lærere, ledere og kommuner om at indstille til forligskredsen, at de obligatoriske test fokuserer på disse fundamentale kundskaber.

Aftalepartierne er enige om, at de nuværende nationale test erstattes med Folkeskolens Nationale Færdighedstest, som:

- er lineære, så alle elever får de samme opgaver.
- gennemføres i starten af skoleåret, så de kan bidrage til tilrettelæggelsen af undervisningen resten af skoleåret.
- fokuserer på centrale færdigheder for elevers skolegang, nemlig læsning og matematik.
- anvendes hyppigt i det samme fag, så de kan styrke den faglige udvikling.
- er digitalt selvrettende.

Aftalepartierne er således enige om, at det meget omdiskuterede adaptive princip, hvor opgavernes sværhedsgrad tilpasses elevens niveau, erstattes af lineære test. Det betyder, at alle elever – i modsætning til i dag – får det samme opgavesæt. Det vil give en markant anderledes og mere gennemskuelig testsituation for eleverne – også i indskolingen, da elever er vant til lineære test af forskellig art. Lineære test vil gøre det lettere for lærere, forældre og eleven at se, hvor de enkelte elever har særlige styrker og svagheder og følge op herpå. Det gælder både opfølgning i forhold til elever med faglige udfordringer, den store gruppe af elever, hvor deres faglige udvikling er god, men fortsat skal understøttes, samt elever, som er højt begavede.

Testene vil være digitalt selvværende, og der udvikles nye opgavesæt hvert år. Det lineære princip betyder, at testene bliver lettere at gennemskue, og med nye opgaver årligt vil der være en større åbenhed og gennemsigtighed om opgaver.

Folkeskolens Nationale Færdighedstest skal, modsat i dag, ligge i begyndelsen af skoleåret, så de kan benyttes i planlægningen af undervisningen og kan hjælpe lærer, elev og forældre med at vide, hvor der er behov for særligt fokus i undervisningen. Samtidig skal det forhindre, at testene får karakter af en ”prøve” i slutningen af året og de negative mekanismer, det kan medføre, fx træning frem mod testen.

Aftalepartierne er enige om, at der fremover kun skal være obligatoriske test i læsning og matematiske færdigheder, da disse færdigheder er afgørende for elevernes læring i alle fag. Med hyppige test i både dansk (læsning) og matematik skal det være muligt at følge progressionen i begge fag. Konkret er der enighed om test i både dansk (læsning) på 2., 3., 4., 6. og 8. klassetrin og matematik på 2., 4., 6., 7. og 8. klassetrin. Det vil give en løbende indsigt i elevernes færdigheder gennem hele skoleforløbet og dermed give et godt grundlag for at understøtte elevens udvikling.

Elever og forældre skal have en let forståelig, skriftlig tilbagemelding om resultaterne af Folkeskolens Nationale Færdighedstest, ligesom forældrene efter gennemførelse af testen skal kunne se opgaveformuleringer og deres barns svar, hvis de ønsker det. Kommunerne skal kunne følge elevernes faglighed på de enkelte skoler, og nationalt skal det faglige niveau kunne følges på skole- og kommuneniveau, bl.a. for at sikre opfølgning på skolerne og i kommunerne ved dårlig kvalitet.

1.1.A Test- og Evalueringsbank

For at understøtte en stærk test- og evalueringspraksis på skolerne vil der, ud over de obligatoriske test, indgå en række supplerende test- og evalueringsmaterialer og redskaber i *Børne- og Undervisningsministeriets Test- og Evalueringsbank*, som formidles via emu.dk.

Test- og Evalueringsbanken vil indeholde en række *frivillige test* i udvalgte fag, som stilles til rådighed for skolerne og kan give indblik i centrale færdigheder inden for fagene ligesom i dag. Der vil være frivillige færdighedstest i engelsk (to test), natur/teknologi (en test), fysik/kemi (en test), biologi (en test), geografi (en test), dansk som andetsprog (to test), historie (en test), tysk (en test) samt fransk (en test). Testenes navn skal klargøre, hvilke områder af faget de vedrører (fx læsefærdigheder i engelsk).

De frivillige test suppleres af andre evalueringsmaterialer og certificerede test i de samme fag i testbanken, således at de samlet set så vidt muligt afspejler fagenes formål. De frivillige test vil kunne understøtte skolers pædagogiske arbejde og indgå i grundlaget for pædagogiske og didaktiske overvejelser om tilrettelæggelse af undervisningen, så den lever op til folkeskolens formål, mål for fag og emner samt varieres, så den svarer til den enkelte elevs behov og forudsætninger. Beslutning om anvendelse af evalueringsredskaber og test træffes på skolerne af lærerne i dialog med skoleledelsen og med afsæt i behovet i det pædagogiske arbejde. Ved dårlige resultater eller dårlig trivsel mv. kan kommunen gennemføre ekstraordinære indsatser og beslutninger, herunder også om brug af test, hvis kommunen vurderer, at dette er nødvendigt. Dette følger den nuværende og normale kompetencefordeling mellem skolen og kommunen.

Børne- og Undervisningsministeriet vil desuden søge at udvikle en model for kvalitetsmærkning (certificering) af test, som udbydes til skoler og kommuner fra andre offentlige og private leverandører. Tanken er, at testene, på basis af objektive kriterier og med inddragelse af faglige eksperter, skal kvalitetsmærkes og formidles i Test- og Evalueringsbanken, så skoler og kommuner er sikre på, at de test, de erhverver sig, er af høj kvalitet. Så vidt muligt certificeres test i de fag, der i forvejen udbydes lineære selvrettende test i.

Andre evalueringsmaterialer og redskaber kan også bidrage til lærernes pædagogiske og didaktiske valg og til at udvikle undervisningen, så den støtter elevernes læring. Derfor vil der blive samlet eksisterende og udviklet supplerende evalueringsmaterialer og redskaber, der kan støtte lærere i at vurdere og evaluere elementer af elevernes læring i skolen, der i mindre grad egner sig til en digital selvrettende test. I arbejdet med at certificere test skal der så vidt muligt lægges særlig vægt på at få certificeret test, der tjener et bredere formativt sigte end de frivillige test, som udvikles af Børne- og Undervisningsministeriet, og således supplerer de frivillige test.

Det kan være fag som bl.a. historie, samfundsfag samt i praktiske/musiske fag, men også en bredere faglig vurdering ud fra fagenes formål generelt. Evalue-

ringsmaterialerne formidles også på emu.dk som del af den samlede *Test- og Evalueringsbank*.

Sammen om Skolen vil, ligesom faglige eksperter, blive inddraget i udvikling og implementering af Folkeskolens Nationale Færdighedstest. Dertil vil *Sammen om Skolen* blive inddraget i udviklingen af det nærmere indhold af supplerende evalueringmateriale i Test- og Evalueringsbanken ud fra faglige behov og under hensyn til de enkelte fags egenart, ligesom de inddrages i udviklingen af en certificeringsordning.

1.1 B Lineær modificering af eksisterende nationale test i overgangperiode

Det tager flere år at udvikle, afprøve og implementere nyudviklede test og tilhørende nyt it-system. Derfor laves en lineær modificering af eksisterende nationale test i læsning og matematik. Disse test vil være obligatoriske og blive gennemført frem til, at de nyudviklede test kan tages i anvendelse. De modificerede nationale test i læsning og matematik gennemføres årligt forventeligt fra efteråret 2022. It-understøttelsen består af en kombination af nyudvikling og elementer fra eksisterende løsninger. Denne midlertidige version har ikke samme kvalitetssikring, funktionalitet og sammenlignelighed i data som et fremtidigt færdigt testsystem. Dertil vil det være muligt frivilligt at anvende de nuværende adaptive nationale test (undtaget læsning og matematik) i overgangsperioden fra 2022 frem til skoleåret 2026/27.

1.2 Obligatorisk screeningstest for læsevanskeligheder

Forligskredsen er enige om, at det er afgørende at identificere elever med læsevanskeligheder tidligt i skoleforløbet. Derfor udvikles en ny klassebaseret *screeningstest for læsevanskeligheder*, som alle elever skal gennemføre i 1. klasse. Det skal medvirke til, at skolerne bedre kan identificere elever med læsevanskeligheder og yde faglig støtte.

Screeningen af læsevanskeligheder skal også bidrage til, at skolerne får et bedre fagligt grundlag for at identificere de elever, der har behov for at gennemføre *Risikotest for ordblindhed*, jf. *initiativ 1.3 nedenfor*.

1.3 Obligatorisk at anvende Risikotest for ordblindhed

Ordblindhed opdages i en række tilfælde for sent i elevens skoleforløb. For at skolerne skal kunne støtte ordblinde elever bedst muligt, skal elever i risiko for at udvikle ordblindhed identificeres tidligt. Hvis elever med specifikke læsevanskeligheder tidligt får den nødvendige støtte, kan deres vanskeligheder i vid udstrækning forebygges og reduceres, så de klarer sig bedst muligt.

Derfor bliver det fremover obligatorisk for skoler at gennemføre *Risikotesten for ordblindhed* (Tidligere Ordblinderisikotesten) for elever i børnehaveklassen eller 1. klasse, der udviser tegn på specifikke læsevanskeligheder. Nogle skoler anvender i dag de indledende dele af testen på alle elever. For de øvrige kan en *vejledende* pejling for skolerne være, at gennemsnitligt 10-20 procent af eleverne i 1. klasse skal gennemføre testen. Elever med ordblinde forældre vil være en del af målgruppen for risikotesten. Den nye screeningstest for læsevanskeligheder, *jf. ovenfor*, kan bidrage til at udpege de elever, som skal testes med *Risikotesten for ordblindhed*. Aftalepartierne er enige om, at forældre får ret til at få deres barn testet med *Risikotesten for ordblindhed* senest i 1. klasse, hvis forældrene vurderer, at deres barn har specifikke læsevanskeligheder. Det er ligesom i dag skolens ansvar at sikre, at der iværksættes en indsats i forlængelse af *Risikotesten for ordblindhed*, der imødekommer elevens behov. Denne indsats skal fremgå af elevens *Meddelelsesbog*, *jf. 2.1 nedenfor*.

1.4 Obligatorisk redskab til brug ved sprogvurdering i børnehaveklassen

Alderssvarende sproglig udvikling er helt afgørende for, at børn får en god skolestart og bliver sikre læsere tidligt i indskoling.

Aftalepartierne er enige om, at der skal udvikles et forbedret nationalt sprogvurderingsredskab. Det skal sikre en systematisk og ensartet vurdering af elever overalt i landet, samtidig med at data kan anvendes til at følge udviklingen lokalt og nationalt. Det vil over tid kunne skabe viden om sammenhængen mellem sproglige udfordringer og faglig udvikling senere hen. Det nationale redskab skal gøres obligatorisk for skoler at anvende til sprogvurderingerne i børnehaveklassen. Det forbedrede nationale sprogvurderingsredskab udvikles med afsæt i *Sprogvurdering 3-6* og *Sprogprøven*. Værktøjet må ikke samlet set blive mere ressourcekrævende for kommunerne end den nuværende sprogvurdering.

1.5. Styrket fokus på højt begavede elever gennem tidlig opsporing og nye redskaber

Det er et centralt mål for folkeskolen, at skolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan. Dette omfatter også de højt begavede elever. Men højt begavede elever (udgør ca. 5 pct. af eleverne¹) kan være en overset elevgruppe i skolen.

Aftalepartierne er enige om, at der er behov for at styrke den tidlige identifikation af de elever, som oplever udfordringer som følge af høj begavelse. Det skal give skoler og kommuner bedre muligheder for at igangsætte relevante undervisningsaktiviteter og målrettet undervisningsdifferentiering, så højt begavede elever får gode rammer for at udvikle sig og yde faglige præstationer svarende til deres begavelse. Hvis eleven mistrives, ikke udvikler sig fagligt eller har andre udfordringer

¹ Jf. VIVE 2015: Indsatser målrettet højt begavede børns faglige udvikling og trivsel.

grundet tegn på høj begavelse, skal skolen igangsætte særlige indsatser for at imødekomme elevens udfordringer, jf. de gældende forpligtelser i folkeskoleloven, og dokumentere disse i en *Udvidet Meddelelsesbog*.

Aftalepartierne er enige om, at følgende sammenhængende indsatser skal styrke den tidlige identifikation af højt begavede elever i indskolingen i folkeskolen:

- Hvis der opleves tegn på, at eleven er højt begavet, foretager læreren en helhedsvurdering. Disse elever skal tilbydes en screening af høj begavelse via en tjekliste i 1. klasse, dog med mulighed for at udskyde den til 2. klasse, hvis modenhedsmæssige forhold taler for det. Tjeklisterne anvendes ved observationer af elevens adfærd og personlighedskarakteristika, og de består af en opstilling af indikatorer på høj begavelse. Som retningsgivende for anvendelse af tjeklisten kan vejledende angives ca. 10-15 pct. af eleverne. Dette vil være et gennemsnit på tværs af de 98 kommuner, og der vil være lokale forskelle. Hensigten er dog, at der sker en tidlig opsporing og kulturændring, så alle børn får faglige udfordringer og undervisning på deres niveau. En arbejdsgruppe med eksperter, parter og praktikere udvikler tjeklister til anvendelse fra 1. klasse. Arbejdet skal tage udgangspunkt i erfaringer mv. fra de eksisterende tjeklister, og der udarbejdes vejledning målrettet lærere og eventuelt ressourcepersoner på skolerne.
- De elever, som gennem tjeklisterne, og hvis der ellers i ekstraordinære tilfælde viser indikationer på høj begavelse, skal i indskolingen tilbydes en almindelig anerkendt intelligenstag² hos Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR) eller en tilsvarende faglig funktion i kommunen. Testen skal afdække, om eleven er højt begavet. Der stilles ikke krav om anvendelse af en bestemt test.
- Testens resultater danner sammen med øvrig viden om eleven grundlag for tilrettelæggelse af undervisningen, herunder med fokus på undervisningsdifferentiering, valg af undervisningsmaterialer, brug af holddannelse mv., jf. de gældende forpligtelser. Hvis eleven mistrives, ikke udvikler sig fagligt eller har andre udfordringer grundet tegn på høj begavelse, skal skolen igangsætte særlige indsatser for at imødekomme elevens udfordringer, jf. de gældende forpligtelser i folkeskoleloven, og dokumentere disse i en *Udvidet Meddelelsesbog*.

For at understøtte skolernes arbejde igangsættes en vejledningsindsats i Børne- og Undervisningsministeriet, herunder om tjeklisten og hensigtsmæssig tilrettelæggelse af undervisning for elever med høj begavelse mv. Det kan fx være inspirationsmaterialer på emu.dk.

² Jf. VIVE 2015: Indsatser målrettet højt begavede børns faglige udvikling og trivsel.

Udgifterne til initiativet er et foreløbigt skøn, og aftalepartierne forpligter sig til at anvise finansiering til eventuelle merudgifter.

Boks 1

Højt begavede elever i skolen

Folkeskolen skal tilgodese alle børns læring og trivsel. Dette omfatter også højt begavede elever.

Højt begavede elever refererer normalt til elever med en IQ over 130, mens elever med særlige forudsætninger normalt refererer til elever med IQ over 120, jf. *definition af VIVE, 2015*. I denne aftale omfatter begrebet 'Højt begavede elever' både højt begavede elever og elever med særlige forudsætninger.

Højt begavede elever skal, ligesom øvrige elever, modtage en undervisning, som tilgodeser deres læring og trivsel, herunder med fokus på målrettet undervisningsdifferentiering, så der fx stilles flere og/eller sværere opgaver til denne elevgruppe, valg af særlige undervisningsmaterialer, der passer til deres niveau, brug af holddannelse mv., jf. folkeskolelovens gældende forpligtelser.

Højt begavede elever, som mistrives, ikke udvikler sig fagligt, eller har andre udfordringer grundet deres høje begavelse, skal modtage undervisning, indsatser, støtte eller specialundervisning for at afhjælpe eller kompensere for deres udfordringer og behov, jf. folkeskolelovens forpligtelser til at tilbyde den fornødne undervisning og støtte. Dette omfatter også højt begavede elever med psykiske funktionsnedsættelser som fx autismespektrumforstyrrelser, hvor der kan være brug for særlig opmærksomhed.

2. Meddelelser mellem skole og hjem samt ændring af UPV

Aftalepartierne er enige om, at en stærk og systematisk evalueringspraksis i skolen er en forudsætning for at styrke elevernes faglige udvikling og læring. Løbende evaluering og fokus på børn og unges faglige og alsidige udvikling er centralt i samarbejdet mellem skole og hjem. Forældrene spiller en afgørende rolle i børnenes skolegang og udvikling. Barn og forældre skal have en klar og let forståelig tilbagemelding på elevens faglige niveau og alsidige udvikling og fokuspunkter for elevens udvikling.

Overblik over de fremtidige meddelelser mellem skole og hjem samt ændring af UPV fremgår nedenfor.

Tablet 2

Oversigt over meddelelser mellem skole og hjem samt ændring af UPV

Eksisterende	Nyt
Elevplan	Meddelelsesbog og Udvidet Meddelelsesbog
Elevplan for alle elever (bh.kl.-9. klasse): <ul style="list-style-type: none"> • Skal understøtte skole-hjem-samarbejdet • Skal styrke undervisningens planlægning • Skal forbedre elevernes udbytte af undervisningen ved løbende evaluering • Skal bidrage til at afklare uddannelsesvalg • Dansk og matematik skal indgå på alle klassetrin samt en række fag på udvalgte klassetrin • Skriftligt og digitalt • Elevplanen skal indeholde tre dele: Mål, status og opfølgning 	<p><i>Meddelelsesbog</i> for alle elever (bh.kl.-9. klasse):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indeholde få, væsentlige fokuspunkter for elevens faglige og alsidige udvikling • Danne udgangspunkt for den løbende dialog mellem elever, lærere og forældre • Dansk og matematik skal indgå • Skriftlig, nærmere rammer aftales lokalt <p><i>Udvidet Meddelelsesbog</i> for elever med udfordringer, herunder også højt begavede:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokumentation af skolens målsætning, undervisning og indsatser for elever med udfordringer, herunder også i

<ul style="list-style-type: none"> • Individuelle mål for den enkelte elevs læring. • Status skal vise elevens fremskridt ift. målene • Opfølgning skal beskrive, hvordan og hvornår der skal følges op på målene. Både eleven og læreren skal følge op på målene, og forældrene kan også være med i opfølgningen. 	højt begavede
UPV	Ændringer af UPV
<ul style="list-style-type: none"> • Vurdering i 8., 9. og 10. klasse af "ikke-uddannelsesparat" og "uddannelsesparat" • Vurdering af faglige, sociale, personlige og praksis-faglige forudsætninger • "Ikke-uddannelsesparate" gives differentierede skole- og vejlednings indsatser 	To faser: <ul style="list-style-type: none"> • Fase 1: Afskaffe begrebet "ikke-uddannelsesparat" • Fase 2: Mere grundlæggende ændringer af model for UPV, herunder at alle elever er parat til uddannelse eller beskæftigelse.

2.1 Elevplaner afskaffes. Meddelelsesbog og systematisk opfølgning for elever med udfordringer både ift. elevens særlige behov og forudsætninger

Elever i folkeskolen skal i dag have en elevplan. En undersøgelse fra 2020 viser, at der er udfordringer med anvendelsen af elevplanen. Den skal indfri mange formål, anvendes ofte ikke i det pædagogiske arbejde, og få forældre læser den. Det tager tid fra undervisningen. På specialundervisningsområdet anvendes elevplanen derimod ofte aktivt pædagogisk.

Sammen om Skolen inviteres til at give forslag til konkretisering af de nærmere rammer for *Meddelelsesbogen* og *Udvidet Meddelelsesbog* ud fra nedenstående pejlemærker. Der gennemføres en evaluering tre år efter implementering.

2.1.A Meddelelsesbog for alle elever

Aftalepartierne er enige om, at elevplanen afskaffes, og at der indføres en mindre administrativ tung *Meddelelsesbog*, som skal laves for alle elever fra børnehaveklassen til 9. klasse. *Meddelelsesbogen* skal indeholde få, væsentlige fokuspunkter for elevens faglige og alsidige udvikling og har følgende pejlemærker:

- Bruges regelmæssigt og mindst en gang årligt.
- Danne udgangspunkt for den løbende dialog om elevens udvikling mellem elever, lærere og forældre.
- Fagene dansk og matematik skal indgå.
- Er skriftlig, men de nærmere rammer fastlægges lokalt.
- Omfatter i udskolingen en retningsgivende dialog om elevens overvejelser til uddannelse og de faglige krav i den forbindelse.

Meddelelsesbogen skal ses i forlængelse af den øvrige kommunikation mellem skole og hjem, herunder kommunikation via Aula.

2.1.B Udvidet Meddelelsesbog

Aftalepartierne er desuden enige om, at nogle elever har brug for særlig opmærksomhed og en mere detaljeret dialog og opfølgning. Målgruppen er elever, som er udfordrede i skolen. Det kan både være pga. fagligt efterslæb eller svag faglig pro-

gression, men også udfordringer der kan følge af høj begavelse, mistrivsel eller adfærdsproblemer, herunder elever som får specialundervisning. For disse elever skal skolerne udarbejde en *Udvidet Meddelelsesbog*.

Den *Udvidede Meddelelsesbog* bygger oven på pejlemærkerne for *Meddelelsesbogen* og er suppleret af følgende pejlemærker:

- Tager udgangspunkt i elevens aktuelle udfordringer og omfatter målsætninger, undervisning og indsatser, der iværksættes af skolen.
- Sikrer dokumentation af de indsatser og den opfølgning, som skolen allerede er forpligtet til at sætte i værk for at imødekomme elevens udfordringer.
- En vejledende pejling er, at gennemsnitligt 10-20 procent³ af eleverne forventes at være i målgruppen.
- Indrapportering af antal elever med en udvidet meddelelsesbog til ministeriet på cpr-niveau til statistiske formål.

Den *Udvidede Meddelelsesbog* skal dokumentere skolens konkrete opfyldelse af sin eksisterende forpligtelse, jf. folkeskoleloven, til at følge op på elevens behov samt yde den nødvendige undervisning og støtte mv.

Boks 2

Elever med udfordringer i skolen

Folkeskolen skal tilgodese alle børns læring og trivsel. Skolen er ifølge folkeskoleloven forpligtet til at tilbyde alle elever en undervisning, der imødekommer deres behov. For de fleste elever kan dette imødekommes via undervisningsdifferentiering, tolærerordninger, holddannelse eller supplerende undervisning. Elever, der har brug for støtte, og som ikke alene kan understøttes via ovenstående, skal tilbydes supplerende undervisning, anden faglig støtte eller henvises til specialundervisning.

Elever med udfordringer i skolen anvendes i aftaleteksten som en samlebetegnelse for elever, som har faglige udfordringer, indlæringsmæssige vanskeligheder, adfærdsmæssige udfordringer, mistrivsel, højt fravær samt udfordringer grundet høj begavelse osv. Det kan også være elever med fysiske og psykiske funktionsnedsættelser samt elever, som af andre årsager ikke udvikler sig, som de skal.

De fleste af disse elever vil have særlige behov og være omfattet af folkeskolelovens forpligtelser til at tilbyde den fornødne undervisning og støtte. Denne gruppe af børn og unge har behov for undervisning, indsatser, støtte eller specialundervisning for at afhjælpe eller kompensere for deres vanskeligheder. Der kan dog være stor variation i deres behov, og for nogle af elevernes vedkommende vil deres udfordringer kunne afhjælpes ved målrettet undervisningsdifferentiering, holddannelse, kortvarig indsats osv.

2.2 Ændring af uddannelsesparathedsvurderingen (UPV), herunder arbejdsgruppe

Aftalepartierne er enige om, at den nuværende uddannelsesparathedsvurdering (UPV) bør justeres, og at ingen elev fremover skal erklæres ikke-uddannelsesparat.

³ Baggrunden for det vejledende tal på 10-20 pct. er bl.a. en SFI analyse udarbejdet i forbindelse med Inklusionseftersynet i 2015. Det fremgår, at cirka otte procent af de undersøgte elever i 7.-9. klasse modtager støtte i undervisningen. Herudover vurderer lærerne, at seks procent af eleverne har behov for støtte, men ikke modtager det i øjeblikket. Endelig er en procent af eleverne under udredning. Hertil kommer den gruppe af elever, der i kortere perioder vil have behov for ekstra opmærksomhed eller lignende. Derudover er også elever, som modtager specialundervisning i segregerede tilbud, som udgjorde 5,9 pct. i 2020/2021.

Ændringerne af den nuværende UPV sker i to faser:

Fase 1: Afskaffelse af betegnelsen "ikke-uddannelsesparat"

- Senest i foråret 2023 ændres UPV'en således, at betegnelsen "ikke-uddannelsesparat" ikke længere anvendes og erstattes af en ny betegnelse. Elever, der i dag erklæres ikke-uddannelsesparate, skal have igangsat andre indsatser, herunder fx vurdering til andre uddannelser eller beskæftigelse.

Fase 2: Grundlæggende ændringer af model for UPV

Der nedsættes en arbejdsgruppe, der skal foreslå konkret(e) model(ler) for en grundlæggende justering af UPV, så vurderingen af elevernes uddannelsesmuligheder bliver positivt retningsgivende for de enkelte elever, og de fortsat får den skole- og vejledningsindsats, de har brug for.

Overvejelser og rammer for ændringerne af UPV er bl.a. følgende, *jf. også kommissorium i bilag 1*:

- At en ny model skal sammentænkes med *Meddelelsesbogen*.
- At det skal tydeliggøres og fremhæves, hvordan elevens praksisfaglige forudsætninger indgår i vurderingen.
- At sociale og personlige forudsætninger ikke vurderes særskilt.
- At alle elever er parate til forskellige former for uddannelse eller beskæftigelse. Det kan være gymnasiale uddannelser og eud, men også fx 10. klasse, FGU, eud 10, 20/20-ordningen, STU, beskæftigelse m.v.
- Fordele og ulemper ved helt eller delvist at flytte ansvaret for vurdering af eleverne til ungdomsuddannelsesinstitutionerne, uden at dette ændrer på adgangskravene til ungdomsuddannelserne.
- På grundlag af drøftelserne og anbefalingerne fra arbejdsgruppen etableres en ny model for UPV'en, der skal gælde fra skoleåret 2024/25.

Aftalepartierne er enige om, at den nye model ikke i sig selv skal føre til ændrede elevstrømme mellem skoler og ungdomsuddannelser, herunder at nuværende adgangskrav til eud og gymnasiale uddannelser bibeholdes. Modellen skal derudover ikke medføre ændringer i målgruppevurdering til FGU og STU.

Arbejdsgruppen vil bestå af *Sammen om Skolen* og repræsentanter fra ungdomsuddannelser. Forslag fra arbejdsgruppen, der skal foreligge i efteråret 2022, drøftes efterfølgende i folkeskoleforligskredsen, ligesom gymnasieforligskredsen og eud-aftalekredsen skal inddrages.

3. Skoleudviklingssamtaler og opfølgning mellem skoler og kommuner

Elever og forældre skal møde en folkeskole med høj kvalitet, uanset hvor i landet de bor, eller hvilket skoledistrikt de er tilknyttet. Det er et fælles ansvar for lærere, skoler, kommuner og stat at sikre dette. Derfor skal folkeskolernes faglige udvikling og niveau løbende følges, så der kan sættes ind de steder, hvor kvaliteten halter. Det kræver, at der fra nationalt og kommunalt niveau er et styringsmæssigt grundlag for at følge, om folkeskolen er på rette spor, og til at sætte ind med justeringer eller nye tiltag.

Overblik over de fremtidige Skoleudviklingssamtaler og opfølgning mellem skoler og kommuner fremgår nedenfor.

Tabel 3

Oversigt over Skoleudviklingssamtaler og opfølgning mellem skoler og kommuner

Eksisterende	Nyt
<p>Kvalitetsrapport</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rapport hvert 2. år samlet for kommunen • Krav til en række indikatorer • Skal offentliggøres • Beskriver netop afsluttede skoleår og kommunalbestyrelsens vurdering af og opfølgning herpå 	<p>Skoleudviklingssamtaler</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skoleudviklingssamtale hvert år • Resultater for bl.a. læse- og matematiktest indgår
<p>Nuværende kvalitetstilsyn</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skoler screenes årligt ift. en række indikatorer⁴ • Analyse af de skoler, som falder ud i screeningen • Børne- og Undervisningsministeriet afgør, for hvilke skoler der skal sendes en redegørelse • Skoler med de mest bekymrende resultater udtages til tilsyn • Skoler i tilsyn får tilbud om rådgivningsforløb fra ministeriets læringskonsulenter og kan pålægges handlingsplan mv., jf. eksisterende sanktionstrappe: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Med handlingsplanen kan stilles krav om konkrete tiltag, fx deltagelse i vejledningsforløb. ▪ Kommuner kan pålægges mere vidtgående pædagogiske, økonomiske og strukturelle tiltag, fx omprioritering af indsatser, ændringer i skoleledelsen og skoledistrikter mv. ▪ Sidste led er nedlæggelse af en folkeskole, som ikke inden for en 3-årig periode har indfriet de fastsatte mål i handlingsplanen. 	<p>Styrket og tidlig opfølgning</p> <p>Som supplement til nuværende tilsyn derudover:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skoler med bekymrende kvalitet kommer på udviklingsliste til kommunalbestyrelserne pba. en række indikatorer • For skoler på udviklingslisten skal udarbejdes en lokal udviklingsplan • Sanktionstrappe ifm. tilsyn fortsætter som hidtil

3.1 Kvalitetsrapporter afskaffes og erstattes af Skoleudviklingssamtaler mellem kommuner og skoler

Aftalepartierne er enige om, at der skal være en ny ramme for kommunen og skolens – herunder kommunalbestyrelse og skolebestyrelsens – dialog og samarbejde om udviklingen af skolen, som tager udgangspunkt i skolens udviklingsområder,

⁴ Kvalitetstilsynets indikatorer omfatter: Resultater fra 9.-klasseprøverne i dansk, matematik, engelsk og naturfag, socio-økonomiske referencer for 9.-klasseprøverne, elevernes overgang til ungdomsuddannelse efter 15 mdr., resultater fra nationale test i dansk og matematik ("Gode" elever i dansk og matematik, "Dygtigste" elever, "Dårligste" elever), resultater fra den nationale trivselsmåling, andelen af elever med ikke-vestlig baggrund, andelen af elever fra udsatte boligområder, andelen af elever med forældre uden for arbejdsmarked eller uddannelse, andelen af elever, der ikke opnår mindst 02 i dansk i 9.-klasseprøverne.

og i hvordan elevernes faglige udvikling og trivsel bedst styrkes. *Kvalitetsrapporter*, der er kritiseret for at være for bureaukratiske, afskaffes og erstattes af en forpligtelse til en årlig *Skoleudviklingsamtale*, som skal styrke den fælles forståelse af skolens udfordringer og indsatsområder samt frigive ressourcer på skolerne til at arbejde med egne indsatsområder. *Skoleudviklingsamtalen* tager bl.a. udgangspunkt i resultaterne af test i dansk (læsning) og matematik samt anden relevant viden om skolevæsenet. *Sammen om Skolen* inviteres til at give forslag til den konkrete udmøntning af rammerne for skoleudviklingsamtalerne og efterfølgende implementering, herunder sammenhæng til styrket og tidlig opfølgning over for skoler med udfordringer, jf. 3.2 nedenfor. *Sammen om Skolens* oplæg drøftes efterfølgende i forligskredsen.

3.2 Styrket og tidlig opfølgning over for skoler med udfordringer

En god undervisning og et trygt og godt læringsmiljø på skolen er forudsætninger for, at eleverne lærer og trives. Derfor skal skoler med kvalitetsudfordringer opdares hurtigt, så der kan sættes ind med relevante tiltag tidligt for at vende udviklingen. Det kræver en styrket opmærksomhed og opfølgning fra centralt hold, og at kommunerne hjælper og støtter de skoler, der ikke formår at tilbyde et læringsmiljø af tilstrækkelig kvalitet.

Aftalepartierne er derfor enige om, at opfølgningen over for kommuner og skoler styrkes, så kommunalbestyrelserne følger op på flere skoler end i dag, og der tidligt kommer fokus på de skoler, der ikke løfter eleverne som forventet. *Sammen om Skolen* inviteres til at give forslag til konkretisering af de nærmere rammer ud fra nedenstående pejlemærker:

- Børne- og Undervisningsministeriet udarbejder en udviklingsliste til kommunalbestyrelserne over skoler med bekymrende kvalitet, som forventes at omfatte op til 10 pct. af skolerne, inkl. skoler i tilsyn. Kommunalbestyrelserne får besked om, at de skal forbedre skolernes resultater, og kommunalbestyrelsen udarbejder en udviklingsplan for, hvordan det skal ske på den enkelte skole.
- Skolerne udtages til udviklingslisten på baggrund af objektive indikatorer, der indikerer, om skolen er i risiko for at have eller få udfordringer med kvaliteten. Det kan fx være skolernes løfteevne, bekymrende mistrivsel og elevfravær.
- Kommunalbestyrelserne forventes at anvende udviklingsplaner i deres opfølgende *Skoleudviklingsamtale* med skoler på udviklingslisten, jf. 3.1 ovenfor.
- Hvis der er meget bekymrende resultater og vedvarende dårlig kvalitet, udtages skolerne som hidtil direkte til tilsyn. Skoler, der over flere år fremgår på udviklingslisten, vil desuden ud fra en konkret vurdering af kvaliteten kunne udtages til tilsyn. Skoler i kvalitetstilsyn tilbydes rådgivning og understøttelse fra Børne- og Undervisningsministeriets læringskonsulenter til at løfte kvaliteten.

- For skoler med vedvarende dårlig kvalitet, hvor der ikke sker forbedringer, kan børne- og undervisningsministeren som i dag pålægge kommunalbestyrelserne mere vidtgående tiltag, dvs. at udarbejde en handlingsplan inklusiv eventuelt pålæg af konkrete tiltag og i sidste ende lukke skolen.

I forlængelse af ovenstående er aftalepartierne desuden enige om, at vi skal lære af de skoler, der er bedst til at løfte eleverne fagligt. Børne- og Undervisningsministeriet igangsætter derfor en undersøgelse af de bagvedliggende årsager. Undersøgelsens resultater skal bidrage til inspiration for andre skoler.

4. Økonomi

Aftalen medfører udgifter på i alt 31,1 mio. kr. i 2022, 47,1 mio. kr. i 2023, 63,4 mio. kr. i 2024, 61,6 mio. kr. i 2025 og 55,6 mio. kr. i 2026, 50,5 mio. kr. årligt i 2027 og 2028 samt 44,8 mio. kr. årligt og varigt fra 2029 og frem.

Tabel 4								
Foreløbig økonomi til et nyt samlet evaluerings- og bedømmelsessystem								
Mio. kr., 2022-pl	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Varigt
1. Test- og evalueringsredskaber i et nyt evaluerings- og bedømmelsessystem								
1.1. Nationale test erstattes af lineære test: Folkeskolens Nationale Færdighedstest	5,2	9,4	19,8	26,6	31,8	31,8	31,8	31,1
1.1.A Test- og evalueringsbank	2,5	2,5	1,9	2,9	2,7	2,7	2,7	2,7
1.2. Obligatorisk screeningstest for læsevan-skeligheder	0,0	1,5	2,4	2,6	2,0	2,0	2,0	2,0
1.3. Obligatorisk at anvende Risikotest for ordblindhed	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.4. Obligatorisk redskab til brug ved sprog-vurdering i børnehave- klassen	1,1	2,4	2,5	1,7	1,6	1,6	1,6	1,6
1.5. Styrket fokus på højt begavede elever gennem tidlig opsporing og nye redskaber	1,2	0,8	7,0	10,0	10,0	10,0	10,0	7,0
Meddelelser mellem skole og hjem samt ændring af UPV								
2.1. Elevplaner afskaf-fes. Meddelelsesbog og systematisk opfølgning for elever med udfor-dringer og særlige behov	1,5	14,4	1,4	1,5	1,7	0,9	0,9	0,9
2.2. Ændring af uddan-nelsesparathedsvurde-ringen (UPV), herunder arbejdsgruppe	0,0	0,0	12,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skoleudviklingssamtaler og opfølgning mellem skoler og kommuner								
3.1. Kvalitetsrapporter afskaffes og erstattes af skoleudviklingssamtaler mellem skole og kom-mune	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

3.2. Styrket opfølgning over for skoler med udfordringer	1,5	4,8	6,9	8,1	8,1	8,1	8,1	8,1
Implementering og overgangsmodel								
1.1.B Test i overgangsperioden	16,0	11,6	11,2	9,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Implementering, herunder udgifter til inddragelse af parterne i Sammen om Skolen	3,0	3,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	0,0
Samlet udgiftsprofil	32,4	50,8	67,1	65,2	59,9	59,1	59,1	53,4
1.1.B Besparelse som følge af udfasning af de nationale tests (hvis overgangsordning)	-1,3	-3,6	-3,6	-3,6	-4,2	-8,6	-8,6	-8,6
Finansierungsbehov	31,1	47,1	63,4	61,6	55,6	50,5	50,5	44,8

Aftalepartierne er enige om, at udgifterne finansieres via delvis tilbagerulning af kvalitetsløft af den understøttende undervisning. I implementeringsårene 2022 til 2028 finansieres udgifterne endvidere via Ressourcecenter for Folkeskolen samt Børne- og Undervisningsministeriets DUT-reserve og forsøgs- og udviklingsmidler, jf. *specifikationen i tabel 5*.

Tabel 5**Samlet finansiering af et fremtidigt evaluerings- og bedømmelsessystem**

Mio. kr. 2022-pl	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Varigt
Finansierungsbehov	34,6	50,6	66,4	64,1	55,6	50,5	50,5	44,8
Delvis tilbagerulning af kvalitetsløft af den understøttende undervisning	-18,7	-44,8	-44,8	-44,8	-44,8	-44,8	-44,8	-44,8
Ressourcecenter for Folkeskolen	-5,1	-5,8	-11,2	-11,8	-10,8	-5,7	-5,7	0
DUT-reserve	-5,7	0	0	0	0	0	0	0
Forsøgs- og udviklingsmidler	-5,1	0	-10,4	-7,5	0	0	0	0
Balance	0	0	0	0	0	0	0	0

Den samlede finansiering omfatter også udgifter i 2022-2025 til delaftale om forsøgsprogram med forskellige karakter- og bedømmelsesformer. Det bemærkes, at udgifter hertil ikke fremgår af tabel 4.

5. Implementering

Aftalepartierne er enige om at invitere *Sammen om Skolen* til at komme med forslag til konkretisering af de politisk aftalte pejlemærker for en række af aftalens initiativer, jf. ovenfor, som aftalepartierne derefter skal drøfte. Denne proces vil således være første skridt i implementeringen for disse initiativer.

Alle initiativer kræver lovændringer. Folkeskolens Nationale Færdighedstest (1.1) afholdes første gang obligatorisk i skoleåret 2026/2027. Fra november 2022 og indtil da gennemføres de lineært modificerede test, jf. 1.1.B. Nye frivillige test kan

anvendes fra skoleåret 2026/2027. De øvrige initiativer træder i kraft i perioden fra skoleåret 2022/2023 til 2025/2026, jf. tabel 6 nedenfor.

Tabel 6				
Udvikling og ikrafttrædelse af initiativer i det fremtidige evaluerings- og bedømmelsessystem				
	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26 2026/2027
1. Test- og evalueringsredskaber i det fremtidige evaluerings- og bedømmelsessystem				
1.1. Folkeskolens Nationale Færdighedstest				Træde i kraft
1.1.A Kvalitetsmærkningsordning (certificering)		Certificering*		
1.1.B. Lineær modificering af det nuværende testsystem (overgangsperiode)	Nov. 2022			
1.2. Obligatorisk screeningstest for læsevanskeligheder				Træde i kraft
1.3. Obligatorisk at anvende Risikotest for ordblindhed	Træde i kraft			
1.4. Obligatorisk redskab til brug ved sprogvurdering i børnehaveklassen			Træde i kraft	
1.5. Styrket fokus på højt begavede elever gennem tidlig opsporing og nye redskaber			Træde i kraft	
2. Meddelelser mellem skole og hjem samt ændring af UPV				
2.1. Elevplaner afskaffes. Meddelelsesbog og systematisk opfølgning for elever med udfordringer og særlige behov og forudsætninger	Træde i kraft		Indberetning træde i kraft	
2.2. Ændring af uddannelsesparathedsvurderingen (UPV), herunder arbejdsgruppe		Fase 1: Træde i kraft forår 2023		Fase 2: Træde i kraft
3. Skoleudviklingssamtaler og opfølgning mellem skoler og kommuner				
3.1. Kvalitetsrapporter afskaffes og erstattes af Skoleudviklingssamtaler mellem skole og kommune	Træde i kraft			
3.2. Styrket og tidlig opfølgning over for skoler med udfordringer	Træde i kraft			

Anm. Ikrafttrædelse er som udgangspunkt den 1. august i det pågældende skoleår, således at ikrafttrædelse i fx 2022/23 betyder ikrafttrædelse 1. august 2022. En række initiativer er afhængige af forslag fra arbejdsgrupper og Sammen om Skolen, hvorfor der kan forekomme forsinkelser ift. ovenstående, såfremt processer hermed trækker ud.

* Det skal afklares indledningsvist, om en kvalitetsmærkningsordning af valgfrie test på markedet er mulig at etablere.

Bilag 1. Kommissorium for arbejdsgruppe vedr. ændring af uddannelsesparathedsvurdering

Aftalepartierne er enige om, jf. *Aftale om det fremtidige evaluerings- og bedømmelsessystem i folkeskolen* af 29. oktober 2021, at den nuværende uddannelsesparathedsvurdering (UPV) skal justeres, således at ingen længere erklæres ikke-uddannelsesparate. Alle elever vil være parate til noget, fx 10. klasse, FGU eller STU, og vurderingen af uddannelsesmuligheder skal derfor ikke ses alene i relation til de gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelserne.

Ændringerne af den nuværende UPV sker i to faser. Den første fase implementeres senest i foråret 2023, hvor UPV'en ændres således, at betegnelsen "ikke-uddannelsesparat" ikke længere anvendes og erstattes af en ny betegnelse. I anden fase gennemføres mere grundlæggende ændringer af UPV'en, som dette kommissorium vedrører. Disse ændringer skal træde i kraft fra skoleåret 2024/25.

Der nedsættes en arbejdsgruppe, der med udgangspunkt i ovenstående skal udvikle konkret(e) model(ler) for en mere grundlæggende justering af UPV. Dette skal efterfølgende drøftes i folkeskoleforligskredsen.

Baggrund

UPV blev indført i 9. og 10. klasse i 2010. Der er efterfølgende gennemført en række ændringer af UPV, herunder udvidelse til at omfatte 8. klasse (2014), specifikation af personlige, sociale og faglige forudsætninger (2014), ændringer af de faglige krav til gymnasial uddannelse (2016), tilføjelse af praksisfaglig dimension (2018) og særskilt vurdering til alle kategorier af ungdomsuddannelser uanset elevens ønske (2019).

UPV'en er løbende blevet evalueret. Første evaluering blev gennemført af Epinion, Pluss Leadership og Center for Ungdomsforskning (2012). Siden er UPV'en blevet evalueret af EVA, som i alt har udgivet fem rapporter (2015, 2016, 2017, 2018, 2020).

EVA's evaluering og øvrig forskning har vist, at indførelsen af UPV har medført såvel positive som negative konsekvenser.

Positive erfaringer

- Der er kommet større fokus på, at nogle elever har behov for en differentieret skole- og vejledningsindsats for at blive klar til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Nogle lærere og vejledere mener, at UPV'ens pæda-

gogiske funktion er central i forhold til at få identificeret og hjulpet de ikke-parate elever.

- Der er skabt grundlag for et godt samarbejde mellem den Kommunale Ungeindsats (KUI) og skolerne.
- Nogle elever motiveres ved vurdering og/eller opfølgingsplan til at yde en ekstra indsats. For elever, som er ikke-parate, kan det betyde, at de yder en ekstra indsats for at blive parate enten før eller efter vurderingerne.

Negative erfaringer

- UPV'en kan opleves som et pres for både parate og ikke-parate elever. Det er især for de ikke-parate elever, at dette er tilfældet.
- Ikke-parate elever kan opleve det som nedslående eller stigmatiserende ikke at være parate til deres ønskede ungdomsuddannelse.
- Vurdering af sociale og personlige forudsætninger kan have den risiko, at den unge tillægger egenskaber ved sig selv som årsag til problemerne, hvilket kan føre til en negativ selvforståelse og en manglende tro på fremtiden.

Indhold

Arbejdsgruppen skal komme med anbefalinger til, hvordan UPV'en kan ændres mere grundlæggende, så vurderingen af elevernes uddannelsesmuligheder bliver positivt retningsgivende for den enkelte, og så det fortsat sikres, at eleverne får den skole- og vejledningsindsats, de har brug for, med henblik på at de er klar til videre uddannelse efter grundskolen. Arbejdsgruppen skal i sit arbejde inddrage den eksisterende viden om UPV, herunder ovennævnte evalueringer.

Arbejdsgruppen skal foreslå en eller flere model(ler) for ændring af UPV'en.

Overvejelser, som skal indgå i det videre arbejde er følgende:

- Hvordan sikres det, at eleverne opnår realistiske forventninger om og refleksion over uddannelsesmuligheder set i relation til egne forudsætninger?
- Hvordan kan *Meddelelsesbogen* sammentænkes med en ny model for UPV?
- På hvilken måde bør forældre og elever fremover orienteres/inddrages?
- Hvordan kan en fremtidig model og processerne omkring den gøres enkel?
- Hvordan og hvornår i processen (og på hvilke klassetrin) præsenteres og drøftes de forskellige muligheder for uddannelse og aktiviteter samt relevante tilbud, som ikke er ordinære ungdomsuddannelser (herunder fx eud 10, 20/20-ordningen, øvrige 10. klasses tilbud, FGU, STU, praktik, arbejde mv)?
- Hvilke fordele og ulemper er der ved, at elevens adfærd i et klasserum indgår i vurderingen, uden at der vurderes på elevens sociale og personlige forudsætninger?

- Hvordan den praksisfaglige dimension kan tydeliggøres og fremhæves, så den bedst muligt indgår i vurderingen?
- Fungerer processen mellem grundskoler og de modtagende institutioner tilfredsstillende ift. elevoptag?
- Hvilke fordele og ulemper vil der være ved helt eller delvist at flytte ansvaret for vurdering af eleverne til ungdomsuddannelsesinstitutionerne, uden at dette ændrer på adgangskravene til ungdomsuddannelserne?
- Hvordan spiller trivselsmålinger i folkeskolen sammen med vurderingen af uddannelsesparathed?

Rammer for arbejdet

- Alle elever er parate til forskellige former for uddannelse eller beskæftigelse. Det kan være gymnasiale uddannelser og eud, men også fx 10. klasse, FGU, eud 10, 20/20-ordningen, STU, beskæftigelse m.v.
- Det skal ikke blive lettere eller sværere at få adgang til en ungdomsuddannelse. Det betyder blandt andet, at adgangsforudsætningerne til eud og gymnasial uddannelse, herunder kravene om afsluttende standpunktskarakterer, som i dag er knyttet til UPV i 9. og 10. klasse, videreføres.
- Der skal sikres, at de elever, som har behov for en differentieret skole- og vejledningsindsats, fortsat får en sådan.
- Det forudsættes, at der ikke ændres på elevstrømme, hverken til eud, gymnasial uddannelse eller de forberedende tilbud. Ændringerne af UPV'en skal ses i sammenhæng med ”Aftale om bedre veje til uddannelse og job”, hvorefter 90 pct. af en årgang skal have en ungdomsuddannelse, når de er 25 år. Og de øvrige 10 pct. skal være godt på vej til at få en uddannelse senere eller have fast tilknytning til arbejdsmarkedet.
- Modellen skal ikke medføre ændringer i målgruppevurdering til FGU og STU, ligesom 10. klasse forudsættes fortsat at være et tilbud til alle, som ønsker det.
- Det er ikke hensigten at foretage grundlæggende ændringer i ansvarsfordelingen mellem skolen og den kommunale ungeindsats.

Arbejdsgruppens oplæg drøftes efterfølgende i forligskredsen mhp. at etablere en ny model for UPV'en, der skal gælde fra skoleåret 2024/25.

Arbejdsgruppens sammensætning og organisering

Arbejdsgruppen består af 4-6 repræsentanter fra *Sammen om Skolen* samt 1 repræsentant for Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier (DEG), 1 repræsentant for Danske Gymnasier (DG), 1 repræsentant for FGU Danmark samt Børne- og Undervisningsministeriet og Finansministeriet. En repræsentant fra Danmarks Vejlederforening samt andre fra relevante foreninger eller videnspersoner i øvrigt kan inviteres efter behov.

Arbejdsgruppen skal aflevere anbefalinger i efteråret 2022 mhp. efterfølgende drøftelse i folkeskoleforligskredsen, ligesom gymnasieforligskredsen og eud-aftalekredsen inddrages. Arbejdsgruppen sekretariatsbetjenes af sekretariatet for *Sammen om Skolen*.

Økonomi

Det forudsættes, at arbejdsgruppens forslag skal kunne gennemføres udgiftsneutralt.